СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА „ПЧЕЛАРСТВО“

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	Асоциация на училищата по земеделие, гори и мебели в България, становище, изпратено по имейл на 7.11.2025 г.	1. Да бъде направена следната корекция: **Промяна последователността на ЕРУ, както следва:** ЕРУ 6 да бъде ЕРУ 14 ЕРУ 7 да бъде ЕРУ 17 ЕРУ 8 да бъде ЕРУ 18 ЕРУ 9 да бъде ЕРУ 12 ЕРУ 10 да бъде ЕРУ 15 ЕРУ 11 да бъде ЕРУ 8 ЕРУ 12 да бъде ЕРУ 9 ЕРУ 13 да бъде ЕРУ 16 ЕРУ 14 да бъде ЕРУ 7 ЕРУ 15 да бъде ЕРУ 10 ЕРУ 16 да бъде ЕРУ 13 ЕРУ 17 да бъде ЕРУ 11 ЕРУ 18 да бъде ЕРУ 19 ЕРУ 19 да бъде ЕРУ 6 ЕРУ 21 да бъде ЕРУ 22 ДА СЕ ДОБАВИ ЕРУ 21 – Биологично пчеларство **Съгласно направеното предложение ЕРУ да са подредени както следва:** ЕРУ 5. Биология на пчелите и пчелното семейство ЕРУ 6. Поведение и взаимоотношение на пчелите ЕРУ 7. Размножаване на пчелни семейства ЕРУ 8. Производство и отглеждане на пчелни майки ЕРУ 9. Условия за отглеждане на пчелни семейства ЕРУ 10. Отглеждане на пчелните семейства през годината ЕРУ 11. Подхранване на пчелните семейства	Приема се частично	Приема се предложението да бъде включено ЕРУ Биологично пчеларство. Не се приема предложението за промяна на последователността на ЕРУ. ЕРУ са логически структурирани, които обуславят основни теоретични знания и практически умения. Последователността е добре обоснована и следва естествения цикъл в пчеларството. Подреждането на ЕРУ-тата е съобразено със степента, в която се обучават учениците. Така например:

		ЕРУ 12. Зазимяване на пчелните семейства ЕРУ 13. Болести, отравяния, неприятели и вредители на пчелите ЕРУ 14. Пчелни продукти ЕРУ 15. Центрофугиране на меда и добиване на допълнителни пчелни продукти ЕРУ 16. Системи кошери за отглеждане на пчелни семейства ЕРУ 17. Съхраняване на меда и други пчелни продукти ЕРУ 18. Отчитане на резултатите от дейността на пчелина ЕРУ 19. Пчеларски инвентар ЕРУ 20. Подвижно пчеларство ЕРУ 21. Биологично пчеларство ЕРУ 22. Грижи за медоносната растителност		„ЕРУ 17 Размножаване на пчелните семейства“ и „ЕРУ 18. Производство и отглеждане на пчелни майки“, Обучението по пчеларство в първа степен на ПК се фокусира върху основните грижи, рутинни дейности, като преглед, подхранване зазимяване, добив на мед в пчелина. Успешното размножаване и производството на пчелни майки изискват голям практически опит и адекватна преценка на състоянието на пчелното семейство. Неправилната преценка и изпълнение може да доведе до икономически загуби или до демотивация на начинаещ обучаем. Не е приложимо, защото надхвърля

				нивото на компетентност, определено за първа степен на квалификация.
		2. ЕРУ 5. Биология на пчелите и пчелното семейство 2.1. В РУ 5.1, графа Знания: • ДА СЕ ДОБАВИ: Описва анатомичното и морфологично устройство на всеки от индивидите в пчелното семейство; • Да отпадне трета точка „Изброяване критериите за бракуване на некачествени пчелни майки“. 2.2. В РУ 5.1, графа Умения: • да отпадне втора точка „Констатира необходимостта от бракуване на некачествени пчелни майки“; • да се добави „Определя необходимостта от направляване и подпомагане на дейността на пчелното семейство през годината.“ 2.3. В РУ 5.2, графа Знания, втора точка да отпадне думата „разпознава“. Втора точка да стане: „Описва развитието на пчелите“.	Приема се частично	Не се приема предложението да отпадне от РУ 5.1, графа „Знания“ - Изброяване критериите за бракуване на некачествени пчелни майки. Мотиви: запазва се, поради необходимостта от познаване на биологията и ролята на пчелата-майка за поддържане на жизнеспособно, здраво и продуктивно пчелно семейство. Не разпознаването на болни пчелни майки , може да доведе до поява на слаби, агресивни и болни семейства, което понижава качеството и намалява количеството на пчелните продукти, както и устойчивостта на пчелина.

				Не се приема предложението от РУ 5.2, графа Знания, от втора точка да отпадне думата „разпознава“ Мотиви: Освен описателния метод, е необходимо да се използва и методът „разпознаване“, чрез който се допълват и затвърждават получените знания. При изучаването на развитието на пчелите обучаемите лица не само описват отделните етапи (яйце, ларва, какавида, възрастна пчела), но и ги разпознават по външни признаци и последователност. Това подпомага по-доброто разбиране на жизнения цикъл на пчелите, развива наблюдателност и умения за сравнение.
		3. ЕРУ 6. Пчеларски инвентар 3.1. В РУ6.1, графа Знания: • да се добави нова точка „Описва и друг инструментариум, свързан с допълнителни продукти от пчеларството“; • във втора точка „Описва устройството и функцията на декантираща вана за мед“ да се добави и „друг инструментариум за производство на	Приема се	

		пчелен мед“. Да е добави „Описва начините за работа с пчеларски инвентар“ 3.2. В РУ6.1, графа Умения, първа точка „Използва различните видове центрофуги (хордиални и радиални)“, в скобите да се добави „и касетъчни“, след скобите да си добави „и друг инструментариум за производство на пчелен мед“.		
		4. ЕРУ 7. Пчелни продукти 4.1. В РУ 7.1, Знания, Умения и Компетентности от израза в скоби да отпадне думата „листов“, а думата „смес“ да се замени с „многоцветен - полифлорен мед“. Изразът в скобите да стане: **„(нектарен, манов и многоцветен - полифлорен)“**. 4.2. В РУ 7.2, Компетентности – да отпадне „в екип“	Приема се	
		5. ЕРУ 9. Зазимяване на пчелните семейства 5.1. РУ 9.1, Знания, първа точка „Описва целта и посочва времето за провеждане на осведомителния есенен преглед на пчелните семейства“, след думата „осведомителния“ да се добави и „основен есенен преглед“; 5.2. РУ 9.1, Умения, първа точка да стане „Извършва осведомителен и основен есенен преглед“; 5.3. РУ 9.1, Компетентности – да отпадне текста „под наставничество на специалист“. 5.4. В Критерии за оценяване на ЕРУ, част по теория на професията, точка първа – думата „есенния“ да се замени с „осведомителен и основен преглед“. Точка първа да стане: „Дефинира теоретични понятия, свързани с осведомителния и основен преглед на пчелните семейства“.	Приема се частично	Не се приема предложение 5.3 от РУ 9.1, графа Компетентности да отпадне текста „под наставничество на специалист“. Мотиви: надхвърля нивото на компетентност, определено за първа степен на квалификация
		6. ЕРУ 10. Центрофугиране на меда - В РУ 10.2, Умения, първа точка „Окачествява проба пчелен мед чрез органолептично изследване“, „органолептично“ да се замени с „по външни признаци“.	Приема се	
		7. ЕРУ 11. Съхраняване на меда и други пчелни продукти 7.1. В РУ 11.1, графа Знания: • втора точка „Познава технологичната обработка на меда“ да се добави „… и други пчелни продукти“;	Приема се	

		• трета точка „Запознат е с изискванията на добрите пчеларски практики за съхранение на готовата продукция, експедиция и транспорт на меда“ да се добави „… и други пчелни продукти“. 7.2. Критерии за оценяване на ЕРУ, част по теория на професията „Демонстрира задълбочени теоретични познания за създаване на ефективна организация по осигуряване на подходящи условия за съхраняване на меда и другите пчелни продукти“ - **думата „демонстрира“ да се замени с „показва“**.		
		8. ЕРУ 12. Условия за отглеждане на пчелни семейства – В критериите за оценяване на ЕРУ 12, част по теория на професията „Демонстрира задълбочени знания за създаване на ефективна организация по осигуряване на подходящи условия за отглеждане на пчелни семейства“ - **думата „демонстрира“ да се замени с „показва“.**	Приема се	
		9. ЕРУ 13. Системи кошери за отглеждане на пчелни семейства 9.1. РУ 13.1, графа Знания, втора точка „Познава устройството на отделните видове пчелни кошери – многокорпусен кошер, Дадан-Блатов кошер, кошер лежак, тръвна“ - **да се добави „Фарар“**. 9.2. РУ 13.1, графа Компетентности „Способен е да предложи най-подходящия тип кошер в зависимост от конкретните условия“ – **думата „предложи“ да се замени с „избира“.** 9.3. РУ 13.2, графа Компетентности - да се добави и **„Прилага утвърдената технология за отглеждане на пчелите в многокорпусни кошери.“**. 9.4. РУ 13.3, графа Компетентности - да се добави и **„Прилага утвърдената технология за отглеждане на пчелите в Дадан-Блатови кошери.“**. 9.5. Критерии за оценяване на ЕРУ, част по теория на професията, втора точка - Към „Описва детайлно устройството на отделните видове пчелни кошери – многокорпусен кошер, Дадан-Блатов кошер, кошер лежак, тръвна.“ **да се добави и „Фарар“.**	Приема се	
		10. ЕРУ 14. Поведение и взаимоотношения на пчелите 10.1. РУ14.1: • графа Умения: – първа точка - текста „Открива признаците за настъпили	Приема се	

		увреждания на нервната система на пчелите“ да се замени с **„Открива признаците за дезориентация на пчелите“**. – трета точка – „Открива нарушенията на функциите на чувствителните органи на пчелите“ да отпадне и да се замени с **„Констатира нарушения в нервната дейност на пчелите и неутрализира влияещите негативни фактори“**. • графа Компетентности „Може да предположи наличието на заболяване или интоксикация при пчелите“ да се замени с **„Предотвратява въздействието на негативни фактори, влияещи върху нервната дейност на пчелите“**. 10.2. РУ 14.2, графа Компетентности „Способен е да анализира проблемна ситуация и да прави заключения въз основа на поведението на пчелите“ - **да отпадне „Способен е“**. 10.3. РУ 14.3, графа Компетентности „Способен е да идентифицира нарушенията на обичайния ритъм на пчелното семейство, познавайки особеностите на сигнализацията им“ - **да отпадне „Способен е да“**.		
		11. ЕРУ 15. Прегледи на пчелните семейства през годината 11.1. РУ 15.1: • графа Знания, втора точка „Назовава видовете прегледи (външен, вътрешен, частичен, пълен, профилактичен, лечебен и др.)“ - „частичен“ да се замени с „осведомителен“ и „пълен“ да се замени с „основен“, за да съответства терминологията във всички ЕРУ, „и др.“ да отпадне; • графа Умения, втора точка „Извършва видовете прегледи (външен, вътрешен, частичен, пълен, профилактичен, лечебен и др.)“ - да се замени „частичен“ с „осведомителен“ и „пълен“ с „основен“, за да съответства терминологията във всички ЕРУ, „и др.“ да отпадне. 11.2. РУ 15.2: • графа Умения, втора точка „Разбира необходимостта от извършване на сезонни осведомителни прегледи на пчелните семейства“ - „разбира“ да се замени с „определя“ • графа Компетентности „Способен е самостоятелно да извърши преглед на пчелното семейство при спазване направилата за лична	Приема се	

<table>
<tr><td></td><td></td><td>безопасност и съблюдавайки изискванията за хигиена и асептика.“ - да отпадне „Способен е“.
11.3. Критерии за оценяване на ЕРУ „Демонстрира теоретични познания по отношение на прегледите на пчелните семейства през годината, целта и начина на тяхното извършване и правилата за безопасна работа.“ - „демонстрира“ да се замени с „показва“.</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>12. РУ17.2, графа Компетентности „Способен е да извършва изкуствено размножаване на пчелните семейства“ - да отпадне „Способен е да“.</td><td>Приема се</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>13. ЕРУ 18. Производство и отглеждане на пчелни майки
13.1. РУ 18.2.
• графа Знания, първа точка „Описва особеностите при оплождането на пчелата-майка и подготовката ѝ за експедиция“ да се промени на „Описва особеностите при естествено и инструментално/изкуствено/ оплождането на пчелата-майка и подготовката ѝ за експедиция.“
Умения : Регистрира особеностите при оплождането на пчелата-майка и подготовката ѝ за експедиция, да се замеи „регистрира особеностите“ с „избира подходящ начин“
Критерии за оценяване на ЕРУ
Демонстрира задълбочени познания за създаване на ефективна организация по отглеждане и придаване на пчелни майки, да се замени „демонстрира“ с „показва“.</td><td>Приема се</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>14. Добавяме ЕРУ „Биологично пчеларство“
<table>
<tr><td>Резултат от учене 21</td><td>Биологично пчеларство</td></tr>
<tr><td>Знания</td><td>• Познава принципите и нормативните изисквания на биологично пчеларство в България и ЕС
• Познава биологични методи за производство на хранене и отглеждане на пчелите, пчелен мед и други пчелни продукти
• Посочва екологични материали за производство на кошери
• Знае различни биологични методи за</td></tr>
</table></td><td>Приема се</td><td></td></tr>
</table>

	профилактика и лечението на пчелните семейства • Познава районите за практикуване на биологично пчеларство
Умения	• Прилага екологични и етични практики при отглеждане на пчелни семейства • Осигуряване на здравето на пчелните семейства и използване на биологични методи за профилактика и лечение на болести по пчелите • Да избира подходящи източници на нектар и прашец, съобразени с екосистемата • Да използва екологични материали за кошери и подхранване
Компетентности	• Разбира разликите между конвенционално и биологично производство на пчелни продукти • Способен е да избира подходящи райони, пчелни растения и материали, отговарящи на биостандарти • Води документация и подготвя пчелина за сертификация по биологично производство
Критерии за оценяване на ЕРУ	• Оценява въздействието на пчеларската дейност върху околната среда • Спазва етични и нормативни принципи на устойчиво производство • Проявява отговорност към пчелните семейства и природния баланс • Спазва всички изисквания за лични предпазни средства и безопасност по време на практическите действия
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията:

			• Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика • Демонстрация на техники за профилактика без химични препарати • Попълване на примерен дневник по биопроизводство.		
2.	Становище от KavardzhievP, Портал за обществени консултации, 28.10.2025г., 19:50 ч.	Положителни впечатления от проекта на ДОС по професията „Пчеларство“ УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, След като се запознах подробно с проекта на Наредба за придобиване на квалификация по професията „Пчеларство“ и приложените мотиви, бих искал да изразя категоричната си подкрепа. Мога да кажа, че документът прави много добро впечатление с ясната си структура, реалистичния подход и професионалната логика, с която са подредени отделните части. Особено добро впечатление прави, че в проекта е намерен баланс между теория и практика единиците резултати от учене са конкретни, приложими и отразяват реалните дейности, които пчеларят извършва. Личи си, че е търсена съвременна насоченост: включени са теми като екологични стандарти, устойчиви практики, биосигурност, опазване на околната среда и предприемачество. Това показва осъзнаване на пчеларството не само като занаят, а като част от устойчивата икономика и опазването на природните ресурси. Много е силен и акцентът върху отговорното отношение към пчелите и медоносната растителност, както и върху качеството на пчелните продукти. Тези елементи изграждат професионална култура, която може да постави българските пчелари на европейско ниво. Като цяло проектът на ДОС, е добре обмислен, последователен и написан с разбиране към спецификата на професията. Оставя впечатление за документ, изграден от хора, които познават темата и гледат напред към модерно, екологично и устойчиво пчеларство.	Приема се за сведение	